

מדיניות הביטוח הלאומי בתוכנית ה-7/10 נפגעי פעולות איבה בהתייחס לנפגעי

גונן הראל | בהנחיית פרופ' גיוני גל ופרופ' עדית בליט-כהן | האוניברסיטה העברית

רקע

- נפגעי פעולות איבה - תוכנית ביטחון סוציאלי לנפגעי טרור במדינת ישראל באמצעות הביטוח הלאומי
- זינוק דרמטי בכמות נפגעי האיבה בעקבות ה-7/10: $9K << 90K$ מוכרים חדשים
- היקף המענים שנדרשו ניכר גם בהוצאה התקציבית החודשית: 51 מלש"ח << 261 מלש"ח
- עשרות שינויים שבוצעו במהירות במענים בהתאמה למצב, בהם **תשלום זכויות אוטומטי חסר תקדים**

שאלות מחקר

- מה היו השינויים במדיניות הביטוח הלאומי בנוגע לנפגעי פעולות איבה שנפגעו ב-7/10?
- מהם הגורמים המסבירים את השינויים במדיניות?

מתודולוגיה

- Process Tracing - התחקות אחר תהליכי מדיניות
- איסוף וניתוח מסמכים ו-20 ראיונות עומק מובנים למחצה

ממצאים: הגורמים שהשפיעו על המדיניות

1 מוסדיות

עומס מערכת: **כמות נפגעים** $\neq$ **כח אדם ותשתיות**

החוק הקיים **לא התאים** לטרור המוני

א האם **אילוץ מבני** הוביל לשינוי?

אי-הצלחה שימוש יצירתי וגמיש בתוכנית איבה

- לרתום פרשנות מרחיבה לחוק
- לפיצוי רוחבי 17,000 ש"ח **אוטומטי וקולקטיבי**
- מיידי השהיית דרישה לדוח פסיכיאטרי

⊗ זוהו שינויים **זמניים**, אך לא "צומת קריטי"

1 **מנגנונים ותשתיות** שהסלילו/אפשרו

■ חוק התגמולים - "יש ממה להתחיל"

■ תט"ר - שימש ל"מענק ראשוני" ל"קו ראשון"

■ המעמד הסטטוטורי - **כח לפראקטיביות**

■ סעיף 9 - מנגנון זמין לסיוע סוציאלי בחירום

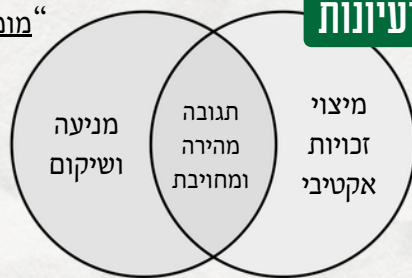
■ עוד: נוהל חרדה, 386/ס, תשתיות מידע, תקדימים

1 **מנהיגות מקצועית**: יכולות יזמיות / סוכנות תפקידית

2 תפיסות ורעיונות

מאמץ לתפוס את "מומנטום הזמן"

"מקפצה לשיקום" ל"נפגעי טראומה בעתיד"

שאפה ל"אפס בירוקרטיה"

פעולות להקלה בנטל המנהלי

- הנגשת שירותים
- פישוט טפסים ודרישות
- קיצור זמני המתנה
- מענק ב-Push

עיבוי מענים שלא תלויים בנכות

- מענק ב-Push
- הרחבת נוהל חרדה
- טיפולים אלטר' למוכרים

סנטימנט ציבורי: "הפקרתם ולכן צריך לשלם"

3 כח פוליטי

בקביעת אזור הטבח - מי זכאי למענק?

- **מאמצים קדחתניים** להשגת מידע מכוחות הביטחון - ללא הצלחה
- איסוף מידע בחקירה **עצמאית** + פרשנות מרחיבה = **חשיפה ללחצים**
- שקיפות? אי-פרסום הרשימה והרציונל להכרה << עורר חשד להשפעת ראשי יישובים ע"פ מידת קירבתם לשלטון

פרטי קשר

גונן הראל

054-9732030

gonen2030@gmail.com

תרומת המחקר

- שימוש בהקלת נטל מנהלי ובתשלום אוטומטי בהתמודדות עם מצב חירום
- פקידות בכירה המתפקדת כ"זמת מדיניות" ולא רק כגורם מבצע
- המחשת כוחם של מנגנונים בעיצוב מדיניות (המעמד הסטטוטורי וסעיף 9)
- מבט על האינטראקציה בין תפיסות מיצוי זכויות למניעה ושיקום